

สรุปผลการประชุม
คณะกรรมการการยกร่างรัฐธรรมนูญ
ครั้งที่ ๕๑
วันพฤหัสบดีที่ ๑๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘
ณ ห้องประชุมงบประมาณ ชั้น ๓ อาคารรัฐสภา ๓

คณะกรรมการการยกร่างรัฐธรรมนูญได้มีการพิจารณาร่างบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญเป็นรายมาตรา ภาค ๔ การปฏิรูปและการสร้างความปรองดอง ในส่วนที่ ๒ การปฏิรูปด้านกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม ส่วนที่ ๓ การปฏิรูปด้านการเกษตร ส่วนที่ ๕ การปฏิรูปด้านการบริหารราชการแผ่นดิน ส่วนที่ ๖ การปฏิรูปด้านการปกครองท้องถิ่น ส่วนที่ ๑๔ การปฏิรูปด้านเศรษฐกิจ และส่วนที่ ๑๖ การปฏิรูปด้านสังคม สรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

การพิจารณาในส่วนที่ ๒ การปฏิรูปด้านกฎหมายและกระบวนการยุติธรรมนั้น ที่ประชุมได้พิจารณาในประเด็นต่าง ๆ ได้แก่ ประเด็น “ให้มีกฎหมายว่าด้วยการให้ความช่วยเหลือทางกฎหมายและคดีแก่ประชาชนผู้มีรายได้น้อย ” ซึ่งเสนอโดยคณะกรรมการปฏิรูปกฎหมายและกระบวนการยุติธรรมสภาปฏิรูปแห่งชาติ ทั้งนี้ เพื่อเป็นหลักการให้รัฐมีการตรากฎหมายว่าด้วยการให้ความช่วยเหลือทางกฎหมายและคดีแก่ประชาชนผู้มีรายได้น้อยเพื่อลดความเหลื่อมล้ำและสร้างความเป็นธรรม เขียนบัญญัติไว้ในส่วนที่ ๒ ซึ่งในเบื้องต้นที่ประชุมเห็นชอบในหลักการโดยให้เขียนความในร่างบทบัญญัติเป็นดังนี้

“เพื่อให้ประชาชนผู้มีรายได้น้อยได้รับความช่วยเหลือทางกฎหมายและคดี ให้ตรากฎหมายว่าด้วยการให้ความช่วยเหลือทางกฎหมายและคดี ซึ่งมีหน่วยงานที่ให้คำแนะนำทางกฎหมายที่จำเป็นแก่ประชาชนอย่างทั่วถึง รวมทั้งจัดหาความที่มีความสามารถทางคดีอย่างแท้จริงเพื่อดำเนินคดีทางแพ่งทางอาญา และทางปกครองให้ประชาชนผู้มีรายได้น้อย รวมทั้งจัดตั้งกองทุนให้ความช่วยเหลือทางกฎหมายและคดีขึ้นเพื่อการดังกล่าวด้วย โดยสนับสนุนให้ประชาชนและองค์กรวิชาชีพมีส่วนร่วมในการดำเนินการดังกล่าวด้วย”

ส่วนประเด็น “การปฏิรูปตำรวจ” นั้น ที่ประชุมเห็นว่าควรให้คณะกรรมการปฏิรูปกฎหมายฯ ดำเนินการสรุปรวบรวมและเสนอความเห็นต่อคณะกรรมการการยกร่างรัฐธรรมนูญให้เสร็จเรียบร้อยก่อน ทั้งนี้ เพื่อให้การพิจารณามีความละเอียดรอบคอบ ดังนั้น ที่ประชุมเห็นชอบให้ชะลอการพิจารณาประเด็น “การปฏิรูปตำรวจ” ออกไปก่อน

การพิจารณาในส่วนที่ ๓ การปฏิรูปด้านการเกษตรนั้น ที่ประชุมได้พิจารณาในประเด็นต่าง ๆ ได้แก่ ประเด็น “การกระจายการถือครองที่ดินอย่างเป็นธรรม” ซึ่งเสนอโดยคณะกรรมการปฏิรูปการเกษตร อุตสาหกรรม พาณิชยกรรม การท่องเที่ยวและบริการ สถาปนาปฏิรูปแห่งชาติ ทั้งนี้ เพื่อเป็นหลักการให้รัฐต้องบริหารจัดการเกี่ยวกับการกระจายการถือครองที่ดินและอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องให้เป็นระบบและสามารถใช้ที่ดินให้เกิดประโยชน์สูงสุด เขียนบัญญัติไว้ในส่วนที่ ๓ ซึ่งในเบื้องต้นที่ประชุมเห็นชอบในหลักการโดยให้เขียนความในร่างบทบัญญัติเป็นดังนี้

“กระจายการถือครองที่ดินอย่างเป็นธรรม จัดทำ จัดรูป และบริหารจัดการที่ดินของรัฐและของเอกชนที่ไม่ใช่ประโยชน์ทางเศรษฐกิจ เพื่อเอื้อให้เกษตรกรและชุมชนสามารถเข้าถึงที่ดินเพื่อทำกิน รวมทั้งรักษาที่ดินทำกินไว้ได้ ภายใต้เงื่อนไขที่กฎหมายกำหนด โดยใช้มาตรการในการจัดตั้งธนาคารที่ดิน การให้สิทธิชุมชนในการจัดการที่ดินและทรัพยากร การจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง หรือมาตรการอื่นที่เหมาะสม เพื่อให้เกิดการประสานกันอย่างเป็นระบบ และนำไปสู่การใช้ประโยชน์สูงสุดจากที่ดิน”

การพิจารณาในส่วนที่ ๕ การปฏิรูปด้านการบริหารราชการแผ่นดินนั้น เป็นการพิจารณาในประเด็นที่รอการพิจารณาคือ ประเด็น “องค์กรบริหารภาค” ทั้งนี้ เพื่อเป็นหลักการให้มืองค์กรที่รับผิดชอบดูแลสนับสนุนการพัฒนาด้านเศรษฐกิจในระดับภาค ซึ่งไม่เป็นการซ้ำซ้อนกับจังหวัดและองค์กรบริหารท้องถิ่น เนื่องจากเป็นเรื่องเฉพาะการพัฒนาเศรษฐกิจเท่านั้น เขียนบัญญัติไว้ในส่วนที่ ๕ ซึ่งในเบื้องต้นที่ประชุมเห็นชอบในหลักการโดยให้เขียนความในร่างบทบัญญัติเป็นดังนี้

“ให้มืองค์กรบริหารการพัฒนาภาค ทำหน้าที่สนับสนุนการพัฒนาจังหวัดต่าง ๆ ที่ตั้งอยู่ในภาคและกำกับดูแลหน่วยงานของรัฐในพื้นที่ จัดทำแผนและงบประมาณแบบพื้นที่เพื่อดำเนินการพัฒนาภาคที่สอดคล้องกับแผนพัฒนาประเทศ ซึ่งไม่ซ้ำซ้อนกับงานของจังหวัดและองค์กรบริหารท้องถิ่น ประสานการพัฒนาพื้นที่บริหารงานระหว่างราชการส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่นให้เกิดการพัฒนาอย่างบูรณาการและยั่งยืนของการพัฒนาในระดับพื้นที่ของหลายจังหวัด ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ”

การพิจารณาในส่วนที่ ๖ การปฏิรูปด้านการปกครองท้องถิ่นนั้น ที่ประชุมได้พิจารณาในประเด็นต่าง ๆ ได้แก่ ประเด็น “คณะกรรมการการกระจายอำนาจแห่งชาติ” ซึ่งเสนอโดยคณะกรรมการปฏิรูปการปกครองท้องถิ่น สถาปนาปฏิรูปแห่งชาติ ทั้งนี้ เพื่อเป็นหลักการให้มีผู้รับผิดชอบในการขับเคลื่อนการกระจายอำนาจอย่างมีเอกภาพ มีประสิทธิภาพ เขียนบัญญัติไว้ในส่วนที่ ๖ ซึ่งในเบื้องต้นที่ประชุมเห็นชอบในหลักการโดยให้เขียนความในร่างบทบัญญัติเป็นดังนี้

“ให้มีคณะกรรมการการกระจายอำนาจแห่งชาติ ประกอบด้วยผู้แทนจากส่วนราชการ ผู้บริหารท้องถิ่น ข้าราชการส่วนท้องถิ่น และผู้ทรงคุณวุฒิ โดยอย่างน้อยต้องประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิและผู้แทนจากสมัชชาพลเมืองไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่ง เพื่อกำหนดนโยบาย กำหนดมาตรฐานกลาง และขับเคลื่อนการกระจายอำนาจอย่างมีเอกภาพและสามารถดำเนินการให้การกระจายอำนาจเป็นผลสำเร็จ โดยให้มีสำนักงานคณะกรรมการการกระจายอำนาจแห่งชาติ รับผิดชอบงานธุรการและปฏิบัติหน้าที่อื่นที่จำเป็น ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ”

การพิจารณาในส่วนที่ ๑๔ การปฏิรูปด้านเศรษฐกิจนั้น เป็นการพิจารณาประเด็นต่าง ๆ ในร่างมาตราที่บัญญัติเกี่ยวกับ “เศรษฐกิจรายภาค” ซึ่งเสนอโดยคณะกรรมการปฏิรูปเศรษฐกิจ การเงินและการคลัง สภาพัฒนาเศรษฐกิจและฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการร่างฯ นำมาปรับปรุงให้ครอบคลุม สมบูรณ์ขึ้น ได้แก่ ประเด็น “การจัดทำแผนยุทธศาสตร์และแผนการปฏิบัติการพัฒนาภาคการเกษตรและเกษตรกร กำหนดเขตการใช้พื้นที่ทางเกษตร รวมถึงอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง” ทั้งนี้ เพื่อเป็นหลักการให้ต้องจัดทำแผนสำหรับปฏิรูปเศรษฐกิจรายภาคให้ขับเคลื่อนอย่างได้เป็นระบบ และเป็นรูปธรรม” เขียนบัญญัติไว้ในส่วนที่ ๑๔ ซึ่งในเบื้องต้นที่ประชุมเห็นชอบในหลักการโดยให้เขียนความในร่างบทบัญญัติเป็นดังนี้

“จัดทำแผนยุทธศาสตร์และแผนปฏิบัติการพัฒนาภาคการเกษตรและเกษตรกร กำหนดเขตการใช้พื้นที่ทางการเกษตร รวมทั้งการพัฒนามาตรฐานการเกษตร ระบบการแปรรูปสินค้าและนวัตกรรมทางการเกษตรโดยผสมผสานองค์ความรู้จากภูมิปัญญาท้องถิ่นและการวิจัยและการพัฒนา เพื่อให้เกษตรกรเป็นผู้มีความรู้และความมั่นคงทางรายได้ และให้ประเทศไทยเป็นฐานมั่นคงทางอาหารและเป็นศูนย์ซื้อขายสินค้าเกษตรและอาหารล่วงหน้าในภูมิภาคเอเชีย”

ส่วนประเด็น “การยกระดับโครงสร้างพื้นฐานและโลจิสติกส์ รวมถึงอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง” ทั้งนี้ เพื่อเป็นหลักการให้มีการขับเคลื่อนเพื่อปฏิรูปเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าว เขียนบัญญัติไว้ในส่วนที่ ๑๔ ด้วยนั้น ซึ่งในเบื้องต้นที่ประชุมเห็นชอบในหลักการโดยให้เขียนความในร่างบทบัญญัติเป็นดังนี้

“ปฏิรูปเพื่อยกระดับโครงสร้างพื้นฐานและโลจิสติกส์ ปฏิรูประบบการขนส่ง และเชื่อมโยงการคมนาคมขนส่งทุกรูปแบบ ทุกระดับทั้งในประเทศและต่างประเทศ เพื่อสนับสนุนการจัดการห่วงโซ่อุปทานเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน และเพิ่มคุณภาพชีวิต รวมทั้งสร้างกลไกในการร่วมมือระหว่างภาครัฐและภาคเอกชนในการปฏิรูปดังกล่าว”

การพิจารณาในส่วนที่ ๑๖ การปฏิรูปด้านสังคมนั้น ที่ประชุมได้พิจารณาในประเด็นต่าง ๆ ได้แก่ ประเด็น “การจัดทำแผนระยะยาวรองรับสังคมผู้สูงอายุของประเทศไทย” ซึ่งเสนอโดยคณะกรรมการปฏิรูปสังคมชุมชน เด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ ผู้พิการและผู้ด้อยโอกาส สภาพัฒนาเศรษฐกิจและฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการร่างฯ นำมาปรับปรุงให้ครอบคลุม สมบูรณ์ขึ้น ได้แก่ ประเด็น “การจัดทำแผนระยะยาวและดำเนินการด้านต่าง ๆ รองรับสังคมผู้สูงอายุของประเทศไทยซึ่งมีจำนวนเพิ่มมากขึ้นได้อย่างเป็นระบบ มีประสิทธิภาพ เขียนบัญญัติไว้ในส่วนที่ ๑๖ นี้ ซึ่งในเบื้องต้นที่ประชุมเห็นชอบในหลักการโดยให้เขียนความในร่างบทบัญญัติเป็นดังนี้

“จัดทำแผนระยะยาวและดำเนินการเพื่อรองรับสังคมผู้สูงอายุของประเทศไทย โดยเฉพาะการจัดให้มีการออมเพื่อการดำรงชีพในยามชรา และการเตรียมความพร้อมผู้สูงอายุที่เหมาะสมของประชาชน การปรับปรุงระบบการเกษียณอายุที่เหมาะสม การปฏิรูประบบสวัสดิการผู้สูงอายุที่ไม่มีรายได้เพียงพอแก่การยังชีพ เพื่อให้ดำรงชีพได้อย่างเหมาะสม ระบบการดูแลระยะยาว และการใช้ทุนทางปัญญาของผู้สูงอายุ รวมทั้งสนับสนุนให้เกิดการรวมตัวกันเป็นกลุ่มและเครือข่ายที่เข้มแข็ง และจัดให้มีระบบ กลไกและกระบวนการในการบริหารจัดการทรัพยากรเพื่อรองรับการดูแลผู้สูงอายุในระยะยาว”

อนึ่ง ฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการการยกย่องฯ เสนอขอปรับปรุงการจัดบทบัญญัติในหมวด และการเรียงลำดับหมวดในภาค ๔ การปฏิรูปและการสร้างความปรองดอง ทั้งนี้ เพื่อให้บทบัญญัติใน ร่างมาตราของหมวดต่าง ๆ มีความเชื่อมโยง สมบูรณ์ ซึ่งในเบื้องต้นที่ประชุมเห็นชอบโดยให้จัดหมวดและ เรียงลำดับหมวดในภาค ๔ ออกเป็น ๓ หมวด ดังนี้ ๑) หมวด ๑ บททั่วไป ๒) หมวด ๒ การปฏิรูปเพื่อลด ความเหลื่อมล้ำและสร้างความเป็นธรรม และ๓) หมวด ๓ การสร้างความปรองดอง

นางสาวดวงจิตร์ ก่อเจริญวัฒน์

วิทยาการชำนาญการพิเศษ

ผู้สรุปผลการประชุม

ว่าที่เรือดรี ยุทธนา สำเภาเงิน

ผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมการการยกย่องสร้างรัฐธรรมนูญ

ตามข้อบังคับ ฯ ข้อ ๘๗

ผู้ตรวจทาน

[Handwritten signature and date]
๑๙ ต.พ. ๕๖